

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 6. juni 2016
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Louise Mundt Dinesen
Sagsnr.: 2016-0030-4507
Dok.: 1954709

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 584 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. maj 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

Søren Pind

/

Caroline Østergaard Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 584 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren give en udførlig redegørelse for, om og hvordan regeringen vil leve op til ”Menneskerettighedsrådets 10 vigtigste anbefalinger”, jf. ”Menneskerettigheder på dagsordenen – Beretning 2015-16” (side 5) fra Institut for Menneskerettigheder, på de punkter, der hører under ministerens ressortområde?”

Svar:

1. Institut for Menneskerettigheder har blandt de anbefalinger, Danmark fik i forbindelse med Danmarks eksamination i menneskerettigheder i Genève den 21. januar 2016 (Universal Periodic Review), udvalgt 10 anbefalinger, som regeringen efter instituttets opfattelse især bør lytte til.

Justitsministeriet kan i den anledning oplyse, at anbefalingen om lovgivning, der sikrer mindreårige mod isolationsfængsling samt fængsling i voksenalder (anbefaling 2), anbefalingen om en evidensbaseret evaluering af dansk antiterrorlovgivning (anbefaling 4) og anbefalingen om en national handlingsplan for bekæmpelse af hadforbrydelser (anbefaling 7) hører under ministeriets ressort.

2. Vedrørende anbefalingen om at gennemføre lovgivning, der sikrer mindreårige mod isolationsfængsling, kan Justitsministeriet oplyse, at isolation dels kan ske i forbindelse med en domstols bestemmelse om varetægtsfængsling, dels i forbindelse med en administrativ afgørelse om disciplinærstraf (”strafcelle”) eller om enrumsanbringelse som præventiv foranstaltning (”udelukkelse fra fællesskab”).

Varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år må efter retsplejelovens 770 b, stk. 2, kun finde sted under helt særlige omstændigheder.

Det fremgår af Rigsadvokatens seneste redegørelse om anvendelse af varetægtsfængsling i isolation fra juli 2015, at der i perioden 2009-2010 alene blev varetægtsfængslet én person under 18 år i isolation. Det fremgår endvidere, at ingen person under 18 år blev varetægtsfængslet i isolation i perioden 2011-2014.

Jeg finder på den baggrund ikke grundlag for generelt at afskaffe muligheden for varetægtsfængsling i isolation for unge under 18 år.

Rigsadvokatens redegørelse om anvendelse af varetægtsfængsling i isolation for perioden efter 2014 foreligger ikke på nuværende tidspunkt. Når redegørelsen foreligger, vil Justitsministeriet sende redegørelsen til Folketingets Retsudvalg til orientering i overensstemmelse med tidligere fremgangsmåde på området.

I forhold til brugen af strafcelle og udelukkelse fra fællesskab skal det bemærkes, at det kun relativt sjældent kommer på tale at anvende disse foranstaltninger over for mindreårige (dvs. 15-17-årige).

De fleste mindreårige bliver idømt betinget fængsel, evt. med vilkår om samfundstjeneste, frem for ubetinget fængsel. Desuden er det udgangspunktet, at mindreårige, der idømmes ubetinget fængsel, får tilladelse til at afsone fængselsstraffen på bopælen med fodlænke eller i en institution uden for kriminalforsorgen. I de tilfælde, hvor en mindreårig afsoner i et fængsel, vil institutionen være særligt opmærksom på den pågældendes alder ved afgørelser om isolationsanbringelse.

Reglerne om strafcelle gælder også for mindreårige, men anvendes kun i begrænset omfang over for denne persongruppe. Ved valg og udmåling af disciplinærstraf tages der således hensyn til den indsattes alder.

Myndighederne arbejder desuden på at nedbringe anvendelsen af strafcelle yderligere i sager vedrørende mindreårige, og der er i efteråret 2015 etableret et underpartnerskab i kriminalforsorgen, som er i gang med at se på mulighederne herfor.

Jeg finder dog ikke, at det vil være hensigtsmæssigt helt at forbyde brugen af strafcelle over for mindreårige, bl.a. henset til at de mindreårige, der afsoner i et fængsel, typisk vil være relativt belastede kriminelle.

Reglerne om udelukkelse fra fællesskab gælder ligeledes for mindreårige. Udelukkelse fra fællesskab kan kun finde sted, hvis indgrebet er nødvendigt af præventive grunde, f.eks. for at forhindre undvigelse, strafbart forhold eller voldsom adfærd. Endvidere skal indgrebet være proportionalt og gennemføres så skånsomt som muligt.

I 2012 blev der gennemført en ændring af straffuldbyrdsloven for at nedbringe antallet af administrative afgørelser om udelukkelse fra fællesskab. I forbindelse hermed blev der bl.a. indført særlige tilbud til langvarigt udelukkede, ligesom der blev indført en pligt til løbende at udarbejde

planer for den indsatte tilbagevenden til fællesskabet. Lovændringen vurderes at have haft den ønskede effekt, idet antallet af afgørelser om udelukkelse fra fællesskab er faldet med næsten 50 % fra 2011 til 2015.

Jeg finder ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at forbyde afgørelser om udelukkelse af mindreårige fra fællesskab med andre indsatte, navnlig fordi formålet med disse foranstaltninger er at forebygge alvorlige situationer i institutionerne, herunder vold mod den indsatte eller andre, og dette hensyn gør sig også gældende i sager om mindreårige.

Vedrørende anbefalingen om at gennemføre lovgivning, der sikrer mindreårige mod fængsling i voksenfængsler, kan det oplyses, at der i tre af kriminalforsorgens institutioner er etableret særlige afdelinger eller afsnit, hvor de mindreårige som udgangspunkt placeres.

Der er således etableret en ungeafdeling i et åbent fængsel (Jyderup Fængsel), en afdeling fortrinvis for unge i et lukket fængsel (Ringe Fængsel) og et ungeafsnit for varetægtsarrestanter i et større arresthus (Københavns Fængsler).

Der er dog tilfælde, hvor mindreårige ikke anbringes på en ungeafdeling, f.eks. hvis den unge skal afsones i åbent fængsel, og den unges egne ønsker vedrørende uddannelses- eller familiemæssige forhold tilsiger, at den unge bedst afsoner i nærheden af sit hjemsted.

Det er kun ganske få mindreårige, der anbringes i fængsel. I 2015 var det daglige belæg af mindreårige ca. 11 personer.

Et fuldstændigt forbud mod placering af mindreårige sammen med voksne indsatte ville derfor i praksis betyde, at de mindreårige skulle samles på nogle få afdelinger, uanset om disse var beliggende fjernt fra de mindreåriges bopæl, eller at de skulle placeres i institutioner nær bopælen under isolationslignende forhold, fordi der ikke var mulighed for fællesskab med andre mindreårige.

Det bemærkes i øvrigt, at placering af mindreårige uden for ungeafdelingerne sker på en afdeling, hvor fællesskab med de øvrige indsatte vurderes at være i overensstemmelse med den mindreåriges tarv, og hvor hensynet til at beskytte den pågældende mod uheldig påvirkning bedst tilgodeses.

Jeg finder ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at indføre et fuldstændigt

forbud mod placering af mindreårige sammen med voksne indsatte, navnlig fordi dette – som følge af det lave antal mindreårige i fængslerne og arresthusene – vil betyde, at nogle mindreårige må anbringes fjernt fra bopælsen med begrænset mulighed for kontakt til familie mv., eller at de må anbringes under isolationslignende forhold.

3. Vedrørende anbefalingen om at gennemføre en evidensbaseret evaluering af dansk antiterrorlovgivning kan Justitsministeriet oplyse, at der som opfølgning på angrebene i Paris og København i begyndelsen af 2015 blev iværksat en større evaluering af det danske terrorberedskab, og i forlængelse heraf blev der fremsat en række anbefalinger til nye tiltag på området, som indgik i aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2016-19. Derudover har regeringen fremsat flere lovforslag, som har til formål at styrke indsatsen mod terrorisme. Folketinget behandler fortsat et lovforslag om deltagelse i væbnet konflikt i udlandet, mens de øvrige lovforslag alle er vedtaget af Folketinget.

Der er således i det seneste år iværksat en række initiativer på terrorbekæmpelsesområdet med henblik på at sikre det danske værn mod den alvorlige terrortrussel, Danmark står over for. Når vi kender effekten af de nye tiltag, vil regeringen tage initiativ til en gennemgang af de samlede retlige rammer for den danske terrorindsats.

4. Vedrørende anbefalingen om en national handlingsplan for bekæmpelse af hadforbrydelser kan Justitsministeriet oplyse om den politimæssige indsats, at Rigspolitiet primo 2015 overtog det overordnede ansvar for indsatsen mod hadforbrydelser fra Politiets Efterretningstjeneste, herunder ansvaret for udarbejdelse af årlige opgørelser over antallet af hadforbrydelser. I den forbindelse har Rigspolitiet overvejet, hvordan monitorering af området fremadrettet kan styrkes.

På den baggrund har Rigspolitiet etableret en landsdækkende monitoreringsordning vedrørende hadforbrydelser, der trådte i kraft den 2. november 2015. Monitoreringsordningen har til formål at tilvejebringe mere viden om problemets reelle omfang og udvikling samt at sikre den rigtige håndtering af sagerne. Samtidig vil monitoreringsordningen kunne danne grundlag for overvejelser om, hvordan den nationale politimæssige og forebyggelsesmæssige indsats på hadforbrydelsesområdet mest hensigtsmæssigt tilrettelægges og udføres.

Jeg ser på nuværende tidspunkt ikke umiddelbart behov for at udarbejde en særskilt national handlingsplan til bekæmpelse af hadforbrydelser.

Det kan i øvrigt oplyses, at Folketinget den 18. maj 2016 vedtog vedtagelse V 68 om radikaliserede miljøer, hvori regeringen bl.a. opfordres til at fremlægge en samlet national handlingsplan for antiradikalisering i alle dele af samfundet og på alle niveauer. Regeringen overvejer nu den videre proces og det nærmere indhold af en sådan handlingsplan.